

Betænkning

over forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1965 til 31. marts 1966.

(Afgivet af finansudvalget den 24. februar 1965).

Udvalget har gennemgået finanslovsforslagets enkelte paragraffer og har herunder stillet en række skriftlige spørgsmål til ministrene, hvis svar herpå er ordnet efter parafrækkefølgen og anført i det til betænkningen knyttede bilag.

Der er endvidere holdt samråd med følgende ministre: udenrigsministeren, ministeren for offentlige arbejder, socialministeren, ministeren for Grønland, forsvarsministeren, boligministeren, justitsministeren, landbrugsministeren, undervisningsministeren og ministeren for kulturelle anliggender, og de under samrådene behandlede emner er ligeledes ordnet efter paragraffer og anført i bilaget.

De af ministrene under udvalgsbehandlingen foreslåede ændringer vil sammen med udvalgets egne ændringsforslag ligesom i tidligere folketingsår blive stillet som ændringsforslag til lovforslaget ved 3. behandling.

Et *mindretal* (socialistisk folkepartis medlem af udvalget, Skræppenborg-Nielsen) erklærer, at hans parti ved lovforslagets 2. behandling vil stemme imod § 2.K. Våbenarsenalet, § 2.L. Ammunitionsarsenalet, § 2.N. Den militære klædefabrik, § 2.O. Orlogsværftet, § 10.2.08. Den Nordatlantiske Traktats Organisation (NATO), § 10.2.09. Det Atlantiske Institut, § 13.3. Udskrivningsvæsenet, § 22. Forsvarsministeriet (hovedkontiene 10., 11.-27., 30., 40., 50., 60., 62., 81. og 82.), § 27.1.09. Våbenarsenalet, § 27.1.10. Ammunitionsarsenalet, § 27.1.12. Den militære klædefabrik, § 27.1.13. Orlogsværftet, § 27.2.22. Forsvarsministeriet. Militærafsnit (01., 02. og 03.), og hverken vil stemme for eller imod § 13.4. Civilforsvaret.

Carl Petersen, formand.	Lysholt Hansen, næstformand.	Ditlevsen.	Dose.	Gorrsen.
Peter Jørgensen.	Poul Nilsson.	Evald Kristensen.		Grethe Philip.
Henry Christensen.	Damsgaard.	Foged.	Finn Poulsen.	Gottschalk-Hansen.
Jørgen Jensen.		Thestrup.		Skræppenborg-Nielsen.

Bilag

Svarskrivelser og samrådsspørgsmål

Ad § 2

Statsvirksomhederne

B. Post- og telegrafvæsenet.

Ved *samråd* med *ministeren for offentlige arbejder* har udvalget drøftet en række problemer i forbindelse med motoriseringen af postudbringningen i laddistrikterne.

C. Statshavnene,

D. Statens opmudringsmateriel og

E. Statens lufthavne.

Ved *samråd* med *ministeren for offentlige arbejder* har udvalget med hensyn til statens opmudringsmateriel drøftet mulighederne for en sådan tilrettelæggelse af arbejdsplanerne, at det sikres, at de enkelte arbejder gennemføres og afsluttes, inden materiellet overflyttes til andre opgaver.

Herudover har udvalget fra *ministeren for offentlige arbejder* modtaget følgende skrivelse som svar på de af udvalget fremsendte spørgsmål vedrørende statshavnene (angående fiskeriorganisationernes protester mod stigningen i havne- og brotaksterne) og statens lufthavne (klassificeringen af Ålborg lufthavn):

Ministeriet for offentlige arbejder. København, den 1. februar 1965.

Under henvisning til finansudvalgets skrivelse af 22. januar 1965 skal jeg hoslagt fremsende et notat om baggrunden for fiskeriorganisationernes protester mod stigningen i havne- og brotaksterne og ministeriet for offentlige arbejders stilling hertil.

For så vidt angår den i samme skrivelse udbedte redegørelse for klassificeringen af Ålborg lufthavn tillader jeg mig at henvise til min besvarelse den 27. januar 1965 i folketinget af et af folketingsmedlem Møller Sørensen stillet spørgsmål, jfr. spalte 2139-2141 i fortryk til Folketingets Forhandlinger, hvoraf det fremgår, at der ikke er tale om en nedklassificering af lufthavnen som følge af den nylig indførte ændrede landingsprocedure, der er nødvendiggjort efter forsvarrets anskaffelse af nye og hurtigere jagermaskiner med station i Ålborg, og at luftfartsdirektoratet nu ved forhandling med flyvevåbnet vil søge at nå frem til en ordning, der gør det muligt for den civile lufttrafik at benytte lufthavnen på samme måde som tidligere.

KAI LINDBERG

Til finansudvalget.

MINISTERIET FOR OFFENTLIGE ARBEJDER

Den 29. januar 1965.

Notat vedrørende fiskeriorganisationernes protester imod stigningen i havne- og brotaksterne og ministeriet for offentlige arbejders stilling hertil.

Fiskeriorganisationernes protester imod havne- og brotaksterne m. v. går tilbage til 1963, hvor havnelovskommissionens takstudvalg i betænkning af 25. marts 1963 indstillede til ministeriet, at der til dækning af et beregnet merindtægtsbehov på 6-7 mill. kr. for de betydende købstadkommunale havne gennemførtes en generel forhøjelse af de midlertidige tillæg til skibs- og vareafgifterne fra henholdsvis 15 pct. til 35 pct. og 15 pct. til 25 pct. Endvidere blev det indstillet, at areallejetaksterne blev forhøjet med 50 pct., da en forhøjelse af disse takster måtte antages at have gunstige havnepolitiske virkninger, ligesom areallejetaksterne slet ikke havde fulgt med prisudviklingen. Merindtægterne ved forhøjelserne på de to områder var beregnet til nogenlunde at fordele sig med halvdelen til hver.

På grund af den såkaldte helhedsløsning blev disse takstforhøjelser først gennemført pr. 1. juli 1964, for areallejetakstforhøjelserne dog først pr. 1. oktober 1964. I statshavnene er skibs- og vareafgiftstillægget normalt 10 pct. højere end i de købstadkommunale havne. Her gennemførtes i øvrigt tilsvarende forhøjelser, idet dog vareafgiften af fersk fisk *uændret* blev fastsat til 2 pct. af værdien uden tillæg.

I henvendelserne fra fiskeriorganisationerne gik man ind for, at vareafgiften af fersk fisk overalt i Danmark skulle nedsættes til 1 pct. af værdien, samt at areallejetaksterne ikke skulle forhøjes. Organisationernes argumentation herfor var hovedsagelig, at fiskeriets situation var vanskelig, samt at det måtte være en samfundsopgave at udbygge havnene.

Ministeriet har under forhandlinger med organisationerne afvist de fremførte synspunkter og bl. a. anført følgende:

1. Efter det for ministeriet oplyste er dansk fiskeris økonomi efter en stærk forringelse på ny i opgang fra 1962. Der er i øvrigt intet særligt, der taler for, at eventuel statsstøtte til fiskeriet i givet fald skulle ydes i form af større statstilskud til fiskerihavnene.
2. Forhøjelsen af areallejetaksterne findes særdeles velbegrundet. Man har således endog overvejet en forhøjelse på 100 pct., men i øvrigt må fiskeriet på dette område dele lige vilkår med andre areallejere på havnene. Da det egentlige fiskeris arealbehov ikke er stort, kan forhøjelsen ikke antages at have større betydning set i forhold til erhvervets samlede udgifter.
3. Det er ministeriets principielle standpunkt, at fiskerihavnenes økonomi bør hvile i sig selv, og med det betydelige underskud, der er på fiskerihavnenes drift set under ét, er der ingen mulighed for nedsættelse af de pågældende afgifter.

Man skal i denne forbindelse henvise til, at statens tilskud til driften på finanslovforslaget for 1965-66 er opgjort til ca. 7 mill. kr.

For de mere betydende statslige fiskerihavne fordeler underskuddet (overskuddet) sig på driften i 1965-66 således:

Frederikshavn	÷ 1.342.400 kr.
Skagen	+ 909.000 -
Hirtshals	+ 107.400 -
Thyborøn	÷ 298.200 -
Hvide Sande	÷ 571.300 -
Esbjerg	÷ 2.988.000 -

Med hensyn til de på statshavnene opkrævede afgifter for benyttelse af statens fiskeauktionshaller skal man endvidere oplyse, at der, uagtet statshavnenes

dårlige økonomi, i april måned 1964 er blevet tilbudt fiskeriorganisationerne en ophævelse af halleafgiften, for så vidt angår fisk, der sælges uden for auktionshallerne, samt en nedsættelse af halleafgiftsprocenten fra normalt 0,5 pct. til 0,4 pct. af værdien. Den samlede mindreindtægt herved er beregnet til ca. 450.000 kr. årlig. Det har dog ved tilbuddets fremsættelse været præciseret, at det var en forudsætning, at bevillingsmyndighedernes tiltrædelse af forslaget kunne opnås.

Dette tilbud kunne ikke accepteres af fiskeriorganisationerne, og afgifterne opkræves derfor fortsat som hidtil.

N. Den militære klædefabrik.

Fra *forsvarsministeren* har udvalget modtaget følgende skrivelse som svar på et af udvalget fremsendt spørgsmål vedrørende den militære klædefabrik:

Forsvarsministeriet. København, den 8. februar 1965.

Ved skrivelse af 1. februar 1965 har finansudvalget i forbindelse med finanslovsforslaget for 1965-66 udbedt sig forsvarsministerens besvarelse af følgende spørgsmål:

Ad § 2.N. Den militære klædefabrik. I anmærkningerne anføres det, at virksomheden omfatter fremstilling af metervarer til uniformering af statens personel samt fremstilling på metervarebasis af uniformseffekter m. v. til militært personel m. fl. I denne forbindelse ønskes oplyst, om det er pålagt de forskellige statsinstitutioner at indkøbe de pågældende metervarer hos den militære klædefabrik, eller om de pågældende leverancer udbydes i licitation, således at også private virksomheder har adgang til at fremkomme med tilbud.

Således foranlediget skal man herved meddele følgende:

Spørgsmålet om, hvorvidt det er pålagt statsinstitutioner at købe uniformsstoffer fra den militære klædefabrik, må besvares bekræftende, og det kan oplyses, at denne ordning, der har bestået siden 1932, i sin tid er indført efter statsministeriel henstilling.

Det skal i øvrigt bemærkes, at spørgsmålet om klædefabrikkens opretholdelse som statsvirksomhed har været overvejet under den med bistand fra forvaltningsnævnets sekretariat foretagne gennemgang af forsvarets producerende virksomheder, der bl. a. har resulteret i beslutningen om krudtværkets nedlæggelse.

For klædefabrikkens vedkommende har man ikke ment, at en nedlæggelse eller begrænsning burde komme på tale, da det ved undersøgelsen har vist sig, at fabrikken dækker statens behov for uniformsstoffer på en i økonomisk henseende fuldt tilfredsstillende måde, og at årsagen hertil i første række må søges i, at fabrikken råder over et moderne produktionsanlæg, hvis kapacitet udnyttes til en jævnt forløbende fremstilling af ensartede varer.

Hertil kommer, at de fremstillede stoffer som følge af deres anvendelse til uniformer skal opfylde særlige krav, der forudsætter en fagkundskab og tradition, som private virksomheder i almindelighed ikke kan forventes at være i besiddelse af. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at der for de pågældende uniformsstoffers vedkommende foreligger erfaring for, at en ensartet kvalitet og indfarvning vanskeligt kan opnås på skiftende produktionssteder.

Det ville derfor næppe være anbefalelsesværdigt at forlade den nuværende ordning til fordel for en licitationsordning.

VICTOR GRAM

Ad § 10

Udenrigsministeriet

Ved *samråd* med *udenrigsministeren* har udvalget drøftet følgende spørgsmål:

- 1) Baggrunden for stigningen i de foreslåede bevillinger under § 10.4. Teknisk samarbejde med udviklingslandene.
- 2) Mulighederne for en koordinering af de enkelte fagministeriers deltagelse i internationalt samarbejde og i løsning af opgaver i udlandet.

Ad § 11

Landbrugsministeriet

Ved *samråd* med *landbrugsministeren* har udvalget i forbindelse med gennemgangen af nedennævnte konti drøftet følgende spørgsmål:

- 1) § 11.2.02. Driftsresultatet for gårdene „Hollufgård“ og „Nørregård“.
- 2) § 11.4.05. Grundforbedringsudvalgene. Størrelsen af de ydede lån og tilskud til nykultur af heder.

Ad § 12

Fiskeriministeriet

Fra *fiskeriministeren* er modtaget følgende skrivelse som svar på et af udvalget fremsendt spørgsmål:

Fiskeriministeriet. København, den 30. januar 1965.

I skrivelse af 21. januar 1965 har finansudvalget udbedt sig besvarelse af følgende spørgsmål:

Hvilke opgaver er henlagt til „Dansk-svensk komité til behandling af Øresunds forurening“, og hvilke resultater er opnået på grundlag af komiteens arbejde?

I denne anledning tillader jeg mig såvel med hensyn til komiteens opgaver som med hensyn til de af denne opnåede resultater at henvise til den i afskrift vedlagte, af komiteens formand, professor P. Bonnevie, udarbejdede redegørelse af 28. d. m.

Det tilføjes, at det ærede udvalgs tilslutning til afholdelse af den danske andel i komiteens udgifter oprindeligt er opnået ved finansudvalgets skrivelse af 11. maj 1960, aktstykke nr. 445.

JENS RISGAARD KNUDSEN

/ G. Skibsted.

Til finansudvalget.

Afskrift/GF.

ØRESUNDS-VANDKOMITEEN

København, den 28. januar 1965.

Den dansk-svenske Øresunds-Vandkomité's aktiviteter 1960-65.

Den 29. januar 1960 nedsattes Øresunds-Vandkomiteen af det danske fiskeriministerium og det svenske jordbrugsdepartementet „i erkendelse af de betydelige problemer, som den stadig tiltagende udledning af spildevand i Øresund allerede nu kan siges at frembyde“ . . . med det formål at fortsætte og udbygge de undersøgelser og foranstaltninger, der allerede på en række områder var iværksat, idet „der alene herigennem vil kunne tilvejebringes det fornødne materiale til bedømmelse af, hvilke foranstaltninger der måtte vise sig nødvendige til imødegåelse af forureningen.“

Komiteens nedsættelse er således begrundet i nødvendigheden af på et foreningsmæssigt fremskredet tidspunkt at forsøge en sanering af forholdene.

Opgaverne specificeres nøjere som:

- 1) at varetage planlægning og gennemførelse af undersøgelsesprogrammet (som fastlagt i en indledende rapport),
- 2) at indsamle og bearbejde resultaterne af disse undersøgelser,
- 3) at overvåge, at de undersøgelser i de kystnære vandområder, som det påhviler den enkelte kommune eller flere kommuner i fællesskab at udføre, i fornødent omfang samordnes og udføres efter samme retningslinjer og med anvendelse af ensartet metodik,
- 4) at indsamle og bearbejde oplysningsmaterialet fra disse kystnære undersøgelser,
- 5) at påse, at undersøgelsesresultaterne på passende måde publiceres og gøres tilgængelige for stats-, kommunale eller andre myndigheder, som måtte have en særlig interesse i dem,
- 6) at rekommandere metodik, studier og praktiske foranstaltninger.

Kun fordi de beskedne statslige tilskud fra begge lande til dette arbejde (i alt 30.000 kr. stigende til 40.000 kr.) har kunnet suppleres meget væsentligt ved støtte fra fonds: Statens almindelige Videnskabsfond, Statens teknisk-videnskabelige Forskningsfond, begge Danmark, og Våg- og Vattenbyggnadsstyrelsen, Sverige, samt ved stor imødekomenhed fra videnskabelige institutioner og fra statslige og kommunale myndigheder, er det allerede i den første femårsperiode lykkedes at gennemføre meget betydelige dele af ovennævnte opgaver.

Gennemført er:

En fuldstændig og effektiv samordning mellem de under pkt. 3 anførte kommunale vandundersøgelser. Prøvetagning sker i begge lande på samme ugedag fra ca. 200 stationer med samme metodik, og prøver behandles på kommunale, private og statslige laboratorier i begge lande (i alt 8 laboratorier) med den samme metodik, der er fastlagt efter 2 års forhandlinger ved samarbejde mellem svenske og danske specialister på området.

Fra og med sommeren 1964 er denne metodik gennemført i hele sundområdet, hvorfor undersøgelser efter denne dag kan anvendes til samlede oversigter, medens alle tidligere resultater kun har betinget værdi.

Med opfyldelsen af dette er også tilgodeset pkt. 6, der i øvrigt på mange andre områder har nydt fremme, bl. a. ved udarbejdelse af Tyndallmetermetodik, fosfatbestemmelser og bakteriologiske metoder til undersøgelse af sedimenterne samt ved komiteens anskaffelse af ensartede bundprøvehentere til brug for de frivilligt medarbejdende biologer.

Indsamling og bearbejdning af resultaterne fra de kommunalt udførte undersøgelser sker ved Øresundskomiteens foranstaltning, ligesom korttegning foretages af

komiteens specialister. Komiteen er sammenkaldende til møder med det kommunale sundhedspersonale, der hvert år foretages på begge sider af Sundet, når resultatet foreligger, og komiteen afgiver skøn og retningslinjer for foranstaltninger (badeforbud, sanering af udløb m. m.).

På det tekniske plan foregår endvidere en registrering (der ventes afsluttet i nær fremtid, men selvsagt må gentages med passende mellemrum) af forhåndenværende afløb i sundområdet og af de vandløb, der fører dertil. Denne registrering, der også omfatter tegning af oversigtskort, skal medtage: rensemetoder, vandføring, folkemængder, industri, forureningsgraden og vurdering af vandløbenes flora og fauna.

Til komiteen indgår endvidere løbende informationer om oprettelse af og ændringer af renselanlæg og om disses tilstand.

På fiskeriområdet har komiteen forestået indsamling og bearbejdning af fiskeristatistikken for sundområdet for årene 1924-1964, ligesom komiteens materiale står til rådighed for erhvervsfiskere med hensyn til fremtidige dispositioner.

På hydrografiens område har komiteen befordret undersøgelser af aldeles afgørende betydning for placering af fremtidige kloakudløb og for dimensionering af renselanlæg. Et stort forskningsarbejde — for størstedelen finansieret af de interesserede kommuner, men koordineret og også støttet økonomisk af komiteen — har bidraget til at afgøre strømforholdene i Sundet, specielt i områder, der fremtidig skal anvendes som spildevandsrecipienter. Store opgaver står endnu tilbage med at animere mere sendrægtige kommuner til sådanne undersøgelser og i særdeleshed med at udforske det såkaldte springlag, hvis tilstedeværelse kan få stor betydning for fremtidig spildevandsudledning.

Samtidig med de hydrografiske og bakteriologiske undersøgelser af vandet er der gennemført et stort 3-årigt forsøgsprogram for bestemmelse af havbundens biologiske forhold, der er af lige stor interesse for ingeniører, hygiejniskere og fiskere. Heri har deltaget 4 undersøgelsesfartøjer og 5 videnskabelige medarbejdere.

Øresunds-Vandkomiteen har været rådgivende for kommunale institutioner på begæring i adskillige tilfælde. Således kan nævnes:

- 1) Thorslunde-Ishøj, Greve-Kildebrønde, Karlslunde-Karlstrup: Koordination af strømundersøgelser, hvortil bidrag også er ydet økonomisk med specialister og fartøj.
- 2) Helsingør-Helsingborg: Koordination af strømundersøgelser og specialistbistand.
- 3) Københavns magistrat: Udtalelse vedrørende køkkenkværne.
- 4) Planlægningsudvalget for Københavnsegnens spildevandsafledning: Koordinering af undersøgelser og udtalelse om forskellige regioners anvendelighed som spildevandsrecipient.

Komiteen har benyttet adskillige specialister, der — oftest uhonoreret — har deltaget i møder og undersøgelsesprogrammer, og den har samarbejdet med andre institutioner og udvalg, således navnlig:

Isotopcentralerne i København og Stockholm, kommunale bakteriologiske laboratorier, universitetsinstitutter for hygiejne, marinbiologi og zoologi i begge lande, vandbygningslaboratoriet, Danmarks tekniske Højskole.

Foruden den svensk-danske samarbejdsvirksomhed har komiteen også befordret samarbejde med tilsvarende organer i andre europæiske regioner. Komitémedlemmer har således deltaget aktivt i kongresser, således i Monaco 1964.

P. k. v.

Poul Bonnevie.

Ad § 14

Boligministeriet

Ved *samråd* er forhandlet med *boligministeren* om:

§ 14.1.02. Tilsyn med kredit- og hypotekforeninger.

Ad § 15 A

Socialministeriet

Ved *samråd* med *socialministeren* har udvalget i forbindelse med gennemgangen af nedennævnte konti drøftet følgende spørgsmål:

- 1) § 15.A.1.05.64. Nødvendigheden af fortsat tilskud til Sydslesvisk Sundhedstjeneste.
- 2) § 15.A.2.05. Sagsbehandlingen i direktoratet for ulykkesforsikringen.
- 3) § 15.A.2.17. Direktoratet for børne- og ungdomsforsorgen og 2.18. Landsnævnet for børne- og ungdomsforsorg. Hvilke hensyn taler imod en sammenlægning.
- 4) § 15.A.4.01.62. Grænserne for ydelse af hjælp til værnepligtige i de enkelte tilfælde.
- 5) § 15.A.4.01.62. Omfanget af inddrivelsen af underholdsbidrag til børn.
- 6) § 15.A.5.10. Planerne for den fremtidige udnyttelse af statsungdomshjemmet Bråskovgård.
- 7) § 15.A.5.33.06. Vederlag for konsulentvirksomhed. Arten og omfanget af den foreslåede brandvænsinspektion.
- 8) Mulighederne for inden for ministeriets administrative afdelinger i større omfang at anvende kontoruddannet personale i stedet for akademisk uddannet personale.

Ad § 18

Justitsministeriet

Ved *samråd* med *justitsministeren* har udvalget i forbindelse med behandlingen af kontoen under § 18.2.31. Politivæsenet drøftet en række muligheder for en rationalisering og effektivisering af polititjenesten.

Herudover har udvalget fra *justitsministeren* modtaget følgende skrivelse som svar på nogle af udvalget fremsendte skriftlige spørgsmål:

Justitsministeriet. København, den 5. februar 1965.

Under henvisning til udvalgets skrivelse af 25. januar 1965 vedrørende direktoratet for fængselsvæsenet og politiets efterretningstjeneste fremsender man herved svar i 30 eksemplarer på de af udvalget stillede spørgsmål.

K. AXEL NIELSEN

/ P. Christensen.

*Svar på spørgsmål 1 i finansudvalgets
skrivelse af 25. januar 1965 til justitsministeren.*

Den centrale administration af de under justitsministeren hørende forretningsområder er for tiden delt mellem justitsministeriets departement og direktoratet for fængselsvæsenet.

Departementet varetager bl. a. behandlingen af de administrative spørgsmål, der vedrører domstolene, anklagemyndigheden, politiet, overformynderiet og statens biltilsyn, medens alle spørgsmål vedrørende fængselsvæsenet henhører under fængselsdirektøren, som i henhold til § 2 i lov af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandsstillinger i sit embede står umiddelbart under justitsministeren, og som derfor — i modsætning til f. eks. politiet og anklagemyndighedens øverste chefer — har direkte referat til ministeren.

Den opbygning af et ministerium, som justitsministeriets nuværende organisation er et eksempel på, er ud fra principielle synspunkter blevet kritiseret af administrationsudvalget af 1960, jfr. udvalgets 1. betænkning side 12-13 og side 14.

Bl. a. under hensyn til denne kritik har jeg fundet det rigtigst, at det, i forbindelse med den nuværende fængselsdirektørs afgang på grund af alder ved udgangen af februar 1965, tages op til undersøgelse, hvorvidt der bør gennemføres en ændring af justitsministeriets nuværende organisation. Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at afgive en udtalelse om, hvilke ændringer der vil blive resultatet af disse overvejelser, som tillige vil omfatte spørgsmålet om, i hvilket omfang de under departementet og direktoratet hørende forretninger vil kunne decentraliseres ved, at 1. instans-afgørelser i enkeltsager henlægges til lokale myndigheder. Overvejelserne vil imidlertid blive fremskyndet mest muligt.

Så længe undersøgelsen finder sted, vil stillingen som direktør for fængselsvæsenet blive besat ved konstitution.

*Svar på spørgsmål 2 i finansudvalgets
skrivelse af 25. januar 1965 til justitsministeren.*

De samlede udgifter til politiets efterretningsvirksomhed, herunder til personale såvel ved hovedsædet som i politikredsene, kan skønsmæssigt anslås til ca. 5 mill. kr. i 1963-64. I 1965-66 er de budgetteret til omkring 6 mill. kr.

Ad § 19

Kirkeministeriet

Fra *kirkeministeren* er modtaget følgende skrivelse som svar på et af udvalget fremsendt skriftligt spørgsmål:

Kirkeministeriet. København, den 5. februar 1965.

I skrivelse af 1. februar 1965 har det ærede finansudvalg udbedt sig besvarelse af følgende spørgsmål vedrørende kirkeministeriets budget på forslaget til finanslov for finansåret 1965-66:

„Er der mulighed for af det på § 19.4.01.64. til istandsættelse af kirker budgetterede beløb at yde tilskud til anskaffelse af inventar, specielt orgler til kirker i mindre sogne? Hvis ikke, vil ministeren da overveje fremskaffelse af hjemmel til ydelse af sådanne tilskud?“

I denne anledning skal jeg meddele, at der af den under fornævnte finanslovkonto opførte rammebevilling til istandsættelse af kirker fortrinsvis ydes tilskud til hjælp til dækning af udgifter til mere omfattende restaureringer af landsbykirker, herunder også til istandsættelse og fornyelse af inventar i forbindelse hermed, idet man dog ved tilskudsbeløbenes beregning ifølge fast praksis bortser fra udgifter til istandsættelse og anskaffelse af orgler.

Denne praksis er først og fremmest begrundet i, at man med de beskedne midler, der står til rådighed til ydelse af tilskud til kirkerestaureringer, har anset det for rettest fortrinsvis at yde tilskud til sådanne arbejder, der tjener til kirkebygningernes bevarelse og forsyning med det nødvendigeste inventar, hvorimod man, da det ikke er foreskrevet, at der skal findes orgel i en kirke, og da anskaffelse af orgler i nogen grad har karakter af liebhaveri — alt efter som orglet ønskes dimensioneret alene for ledsagelse af salmesang eller tillige for udførelse af orgelkoncerter — har fundet det rimeligt, at udgiften hertil i sin helhed afholdes af den lokale kirkelige ligning. Det kan i denne forbindelse nævnes, at der er adgang til gennem henlæggelse af ligningsmidler at oparbejde en fond med henblik på anskaffelse af orgel. Ministeriet vil iøvrigt have det overladt til menighedsrådene selv at træffe bestemmelse om, hvorvidt et harmonium må anses for tilstrækkeligt til vedkommende kirkes behov.

Under henvisning til det foran anførte finder jeg således ikke, at der er anledning til at ændre den hidtil fulgte praksis, endsige til at træffe særlige lovgivningsforanstaltninger på dette område.

BODIL KOCH

/ Arne Truelsen,
fg.

Til finansudvalget.

Ad § 20

Undervisningsministeriet

Ved *samråd* med *undervisningsministeren* har udvalget i forbindelse med gennemgangen af nedenfor anførte konti drøftet de i tilknytning til kontiene anførte spørgsmål:

- 1) § 20.2.01. Folkeskolen i almindelighed. Reglerne for uddeling af lærebøger til eleverne samt mulighederne for fremskaffelse af skolebøger i en prisklasse, der tillader uddeling til ejendom.
- 2) § 20.6.08. Århus universitet. Indførelse af en kuratorordning.
- 3) § 20.8.03. Den europæiske organisation for rumforskning og 8.04. Skandinavisk rumforskningssamarbejde. Om samarbejdets betydning for dansk videnskab.
- 4) § 20.10.01. Atomenergikommissionen. Forskningen på Risø og dens betydning for dansk erhvervsliv.

Herudover har udvalget fra *undervisningsministeren* modtaget følgende skrivelse i besvarelse af et af udvalget fremsendt spørgsmål:

Undervisningsministeriet. København, den 2. februar 1965.

I skrivelse af 29. januar 1965 vedrørende forslag til finanslov for finansåret 1965-66 § 20.6.04. har finansudvalget udbedt sig oplysning om, hvor mange elever der undervises på Danmarks ingeniørakademi, og hvorledes de fordeler sig på retninger og klassetrin.

I denne anledning skal jeg oplyse, at der pr. 30. januar 1965 undervistes i alt 783 elever, der fordeler sig således:

Årgang	Retning			
	K	M	B	E
Årgang 64 = 1. og 2. halvår.....	47	97	53	50
Årgang 63 = 3. og 4. halvår.....	35	111	53	45
Årgang 62 = 5. og 6. halvår.....	40	66	37	28
Årgang 61 = 7. halvår på K, B, E og 7. og 8. halvår på M	24	47	37	13
I alt... 146 ¹⁾	321	180 ²⁾	136 ³⁾	

¹⁾ Heraf 24 kandidater 30. januar 1965.

²⁾ Heraf 37 kandidater 30. januar 1965.

³⁾ Heraf 13 kandidater 30. januar 1965.

K. B. ANDERSEN

Til finansudvalget.

/ Erik Jensen,
fm.

Ad § 21

Ministeriet for kulturelle anliggender

Ved *samråd* med *ministeren for kulturelle anliggender* har udvalget i forbindelse med nedennævnte konti drøftet de i tilknytning til disse anførte spørgsmål:

- 1) § 21.2.05.61. Behovet for tilskud til centralbibliotekerne.
- 2) § 21.2.22. Nationalmuseet og 2.23. Statens museum for kunst m. fl. konti. En sammenligning mellem den af danske og udenlandske museer og samlinger førte entrépolitik.
- 3) § 21.3.21. Forskellige faktorer, der øver indflydelse på forholdet mellem det kgl. teaters indtægter og udgifter.

Ad § 22

Forsvarsministeriet

Ved *samråd* med *forsvarsministeren* har udvalget i forbindelse med kontoen under § 22.79. Nyboder drøftet mulighederne for en ændret og billigere administration af disse boliger.

Herudover har udvalget fra *forsvarsministeren* modtaget følgende skrivelse i besvarelse af en række af udvalget fremsendte skriftlige spørgsmål:

Forsvarsministeriet. København, den 8. februar 1965.

Ved skrivelser af 25. januar og 1. februar 1965 har finansudvalget udbedt sig forsvarsministerens besvarelse af en række spørgsmål i forbindelse med finanslovsforslaget for 1965-66.

Således foranlediget skal man herved meddele følgende:

Spørgsmål 1:

Vedrørende 12. Forsvarets intendanturkorps og 13. Forsvarets lægekorps anføres i anmærkningerne, at visse omlægninger overvejes. Kan ministeren give nærmere oplysninger om, hvori disse omlægninger består?

Svar:

Der er med den i anmærkningerne nævnte mulighed for omlægninger inden for forsvarets intendanturkorps' og forsvarets lægekorps' arbejdsområder tænkt på resultaterne af igangværende rationaliseringsbestrebelsers.

Forvaltningsnævnets undersøgelser vedrørende intendanturkorpsen er bragt til afslutning og har resulteret i fremsættelse af en række forslag, hvis gennemførelse vil medføre betydelige omlægninger inden for intendanturtjenesten.

Forvaltningsnævnets hovedsynspunkt er, at der skal opretholdes en for alle værn fælles intendanturmyndighed, der tillige skal omfatte den nuværende forsvarsmaterielintendantur, hvis særlige produktionsafdeling dog er ønsket henlagt til klæde-

fabrikken. Det er endvidere tanken, at en række intendanturmæssige opgaver af direkte betydning for de militære enheders effektivitet skal overføres til værnskommandoerne, der som følge af de i værnstabene oprettede økonomiafdelinger har fået bedre mulighed for at varetage sådanne opgaver.

Man har anset en løsning efter de foreslåede retningslinjer for hensigtsmæssig, og der er nu nedsat et udvalg, der har fået til opgave at udarbejde detailforslag til en reorganisation af intendanturtjenesten og foreslå en trinvis gennemførelse af forslagene.

Materielintendanturens produktionsafdeling er allerede overført til klædefabrikken. Der tænkes herefter i første række gennemført en udskillelse af de opgaver, der skal overtages af hærekommandoen.

For lægekorpsets vedkommende blev spørgsmålet om en nærmere afgrænsning af korpsets arbejdsområde rejst under et samråd i februar 1963, hvorefter der blev truffet beslutning om, at korpsets virksomhed skulle gøres til genstand for undersøgelse. Forvaltningsnævnets sekretariat har udarbejdet rapport og fremsat en række forslag. Lægekorpsset og andre berørte myndigheder har imidlertid endnu ikke afgivet deres endelige bemærkninger til forslagene, og det vil derfor næppe på nuværende tidspunkt være rigtigt at tage stilling til, i hvilken udstrækning disse vil kunne gennemføres.

Forslagene går i hovedtræk ud på følgende:

Nedlæggelse af forsvarets tuberkulosestation og overførelse af forsvarets tuberkuloseundersøgelser til civile tuberkulosestationer.

Nedlæggelse af lægekorpsets medicindepoter og overførelse af beredskabsbeholdninger til en række apoteker.

Forskellige opgaver, herunder opstilling af forsvarets sanitære enheder og designering af speciallæger m. v., foreslås udført i samarbejde med civile sundhedsmyndigheder.

Uddannelse af hærens og flyvevåbnets sygehjælpere henlægges til værnene.

Den almindelige læge- og tandlægetjeneste på forsvarets tjenestesteder foreslås centraliseret, således at lægetjenesten gøres fælles for militære enheder af forskellige værn indenfor samme geografiske område.

Reduktion af personalet i lægekorpsset.

Spørgsmål 2:

Vedrørende 14. Forsvarets fabriksstyrelse anføres i anmærkningerne, at arbejdsområdet bl. a. omfatter koordinering af den tekniske drift af forsvarets virksomheder og institutioner, arbejder- og funktionæroverenskomster m. v. Kan der gives nærmere oplysninger om, hvori den koordinerende virksomhed består, og om de overenskomstområder, der henhører under fabriksstyrelsen?

Svar:

Fabriksstyrelsens koordinerende virksomhed har til formål at fremme en hensigtsmæssig arbejdsdeling mellem forsvarets producerende virksomheder og formidle udvekslingen af erfaringer mellem virksomhederne samt at søge generelle løsninger på spørgsmål, der er fælles for virksomhederne.

Det kan eksempelvis nævnes, at fabriksstyrelsen søger at forebygge dobbelt-drift ved at henlægge ensartede arbejdsopgaver til samme producerende virksomhed, og at styrelsen fastsætter fælles normer på en række områder, f. eks. vedrørende arbejderbeskyttelseslovgivningen, sikkerhedsforhold og uddannelseskraft m. v., ligesom den afholder værkmeesterkursus m. m.

Fabriksstyrelsens virksomhed på overenskomstområdet er dog blevet dens hovedopgave. Denne del af virksomheden omfatter indgåelse af overenskomster med en lang række faglige sammenslutninger om løn- og arbejdsforhold for alle ved forsvarets virksomheder og institutioner beskæftigede arbejdere. I tilslutning hertil påhviler

det styrelsen at udarbejde lønregulativer samt bestemmelser om søgnehelligdagsbetaling, betaling under sygdom og ferie m. v., hvortil kommer fastsættelse af værkstedsregler og udarbejdelse af regler om lærlingeforhold m. v. samt lønstatistik m. v.

Det skal endvidere påpeges, at fabriksstyrelsen søger at bilægge opstående uoverensstemmelser om løn- og arbejdsforhold m. v. og i påkommende tilfælde lader uoverensstemmelser behandle ved mægling og faglig voldgift.

Spørgsmål 3:

Vedrørende 15. Forsvarets forskningsråd fremgår det af såvel anmærkninger som personaleoversigter, at der påregnes en forøgelse af rådets aktivitet. Kan der gives en nærmere begrundelse herfor, og kan der gives en redegørelse for rådets virksomhed i forhold til øvrige forskningscentre? Specielt vil det være af interesse at vide, om der foregår en vis overlappning.

Svar:

Forsvarets forskningsråd er oprettet i 1952 i henhold til den da gældende lov om forsvarrets ordning. Rådets opgave er at virke som et rådgivende, vejledende og formidlende organ for forsvarrets myndigheder på det rent videnskabelige og tekniske videnskabelige område; i denne forbindelse tillige at informere forsvarrets myndigheder om de i ind- og udland opnåede forskningsresultater samt at lede og koordinere tekniske og videnskabelige undersøgelser af betydning for forsvaret.

Siden 1961 er der sket en gradvis udvidelse af forskningsrådets aktivitet med henblik på selvstændig behandling af visse forskningsopgaver, som ikke har kunnet løses ved eksisterende danske militære eller civile institutioner, og hvis løsning ej heller har kunne hentes fra udlandet.

Ved udarbejdelsen af finanslovsforslaget for finansåret 1965-66 var det oprindeligt påtænkt at foreslå en udvidelse af såvel kontoen for lønninger til ikke-tjenestemænd som kontoen for forskningsopgaver, men dette forslag blev senere reduceret til kun at omfatte en forhøjelse af kontoen for lønninger.

Gennem forskningsrådets sammensætning af repræsentanter for civile forskningsorganer og militære myndigheder og ved de for rådets virksomhed udgivne bestemmelser skulle der være skabt sikkerhed for, at rådet ikke påtager sig forskningsopgaver, som allerede løses eller eventuelt kunne løses ved andre forskningsorganer. Endvidere er der et direkte samarbejde mellem forskningsrådet og de inden for NATO i de senere år etablerede fælles forskningsorganer, ligesom rådet samarbejder med tilsvarende organer i andre lande, således at alle forskningsresultater fra udlandet i så vid udstrækning som muligt udnyttes.

Det skal tilføjes, at forsvarrets forskningsråd bl. a. på baggrund af de fra værnene stillede forskningsopgaver har ønsket om en yderligere udvidelse af aktiviteten. Der er ikke fra forsvarsministeriets side taget stilling hertil, men det overvejes for tiden, om det vil være hensigtsmæssigt at lade et bredt sammensat udvalg foretage en grundlæggende nyvurdering af spørgsmålet om forskning og udvikling inden for forsvaret.

Spørgsmål 4:

Vedrørende 22. Militærpsykologisk tjeneste ønskes en nærmere redegørelse for arten og omfanget af virksomheden — specielt ønskes oplyst, hvor mange der underkastes militærpsykologiske prøver.

Svar:

Militærpsykologisk tjeneste har til opgave i samarbejde med sessionsmyndighederne og de militære værn gennem psykologiske undersøgelser at foretage udvælgelse af det værnepligtige og frivillige personel, som påregnes anvendt i forsvaret.

Omhandlede udvælgelse finder på sessionerne bl. a. sted ved hjælp af en af militærpsykologisk tjeneste udarbejdet intelligensprøve. Det personel, som indkaldes til aftjening af værnepligt i forsvaret, gennemgår umiddelbart efter indkaldelsen en yderligere undersøgelse, omfattende en prøve i visse elementære skolekundskaber samt udfyldelse af spørgeskemaer m. v.

Sidstnævnte undersøgelse af rekrutter bliver i en særlig udvidet form kombineret med interviews anvendt på det frivillige personel, som søger optagelse på forsvarets konstabelskoler med henblik på at forrette tjeneste i forsvaret som stam-personel.

Endvidere foretages gennem militærpsykologisk tjeneste en mere omfattende undersøgelse og prøvning af det personel, som søger optagelse på forsvarets officers-skoler med det formål for øje at uddanne sig til officerer i værnene.

Herudover er der gennem de seneste år blevet pålagt tjenesten en ganske særlig opgave med hensyn til undersøgelse af en del af det værnepligtige personels vanskeligheder ved at tilpasse sig vilkårene under aftjening af værnepligten. Denne undersøgelse har hidtil alene fundet sted inden for hæren, men det er nu hensigten også at udstrække den til de øvrige værn.

Det skal endelig tilføjes, at der i finansåret 1963-64 er gennemført ca. 70.000 prøver og undersøgelser af militærpsykologisk art.

Spørgsmål 5:

Vedrørende 30. Hæren er der under personaleoversigten anført en udgift på 255.000 kr. til befalingsmænd af reserven til deltidstjeneste m. v. I denne forbindelse ønskes oplyst: a. Hvilke opgaver varetager dette personel? b. Kan deltidstjeneste anses for at være rationel?

Svar:

Der afholdes for tiden af hærens budget lønninger til 20 befalingsmænd af reserven til deltidstjeneste.

Hovedparten af disse, nemlig 15, er beskæftiget ved forsvarsstaben, medens 5 er beskæftiget ved forskellige af hærens underlagte stabe.

Af ovennævnte 20 befalingsmænd er 5 beskæftiget ved signalkontorer, hvor de på skift bestrider tjenesten som vagthavende udenfor normal daglig tjenestetid samt på søn- og helligdage. Forsvarsstabens efterretningstjeneste beskæftiger 8 befalingsmænd. De pågældende anvendes i hovedsagen på områder, hvor såvel deres militære som civile uddannelse udnyttes.

Herudover er 7 befalingsmænd beskæftiget i operationsafdelinger og transportafdelinger samt ved personeladministration, regnskabstjeneste og ved feltinstruktion m. v.

Som et led i bestræbelserne for at nedbringe hærens personeludgifter har hærkommandoen iværksat en undersøgelse med henblik på at få belyst, hvorvidt antallet af disse befalingsmænd vil kunne reduceres. Resultatet af denne undersøgelse foreligger endnu ikke.

Spørgsmål 6:

Vedrørende 30. Hæren. Det ønskes for en fem års periode belyst, hvor stor en del af de samlede udgifter der beslaglægges af lønninger m. v. For samme periode ønskes belyst udviklingen i antallet af manddage og eventuelle andre mål for „produktionsresultatet“.

Svar:

I følgende oversigt er vist udviklingen indenfor omhandlede udgiftsområde i finansårene 1961-62—1965-66:

	Beløb i mill. kr.				
	1961-62	1962-63	1963-64	1964-65	1965-66
	R.	R.	R.	B.	F.
Hærens driftsbudget (§ 22.30).....	433,7	514,9	528,7	533,3	548,7
Heraf lønninger m. v.....	291,3	375,4	394,5	411,5	410,7
Beløbene til lønninger udtrykt i procent af driftsbudgettet.....	66,2	71,0	73,3	75,6	72,2
Antal manddage (i millioner).....	8,5	9,2	9,7	9,0	8,0

Som det fremgår heraf, er der i finanslovsforslaget for 1965-66 tilstræbt en relativ nedsættelse af personeludgifterne, idet der er truffet beslutning om iværksættelse af en række foranstaltninger, der har til formål at tilvejebringe en bedre balance mellem de personelle og de materielle udgifter inden for hærens driftsbudget.

Det kan i denne forbindelse anføres, at der allerede i indeværende finansår er påbegyndt en reduktion af hærens værnepligtsstyrke med ca. 5.000 mand, hvorved antallet af manddage i finansårene 1964-65 og 1965-66 påregnes nedbragt med ca. 1,7 millioner.

Det tilføjes, at man for tiden overvejer mulighederne for at gennemføre yderligere foranstaltninger, herunder en begrænsning i anvendelsen af reservepersonel, med det formål at reducere hærens personeludgifter.

Spørgsmål 7:

Vedrørende 30.06. Honorarer til motorsagkyndige m. fl. i forbindelse med udpegnings m. v. af civile motorkøretøjer til brug ved mobilisering ønskes en redegørelse for de kriterier, hvorefter udpegnings finder sted, samt angivelse af, hvilke typer ordningen omfatter.

Svar:

Hjemmel til udpegnings af motorkøretøjer forefindes i lov nr. 337 af 21. september 1939 angående tilvejebringelse af befordringsmidler til brug for krigsmagten m. m., hvoraf bl. a. fremgår, at de i loven omhandlede befordringsmidler skal være udpegede og synede i fredstid, ligesom erstatningsværdien skal være fastsat.

Udover de køretøjer, der under fredsforhold må være til rådighed for dækningsstyrken og de uddannende enheder, anskaffes til brug for mobiliseringsstyrken kun egentlige specialkøretøjer, idet sådanne køretøjer ikke kan påregnes fremskaffet med kort varsel ved mobilisering.

Som følge heraf er det nødvendigt, at der til enhver tid er udskrevet et tilstrækkeligt antal køretøjer af almindelige typer, der i givet fald kan bringe vognparken op på fuld krigsstyrke.

For det enkelte udskrevne køretøjes vedkommende gælder, at det med hensyn til kvalitet og indretning må svare til de krav, der stilles til anvendelsen under krigsforhold. Køretøjerne skal anses for egnede til kørsel med stor belastning på mindre gode veje sammen med forsvarrets egne stamkøretøjer. Endvidere må der tages hensyn til de funktioner, hvortil der stilles særlige krav f. eks. med hensyn til madskabstransport, ammunitionstransport og til transport med sårede, særligt ingeniørmateriel og med brændstof samt til anvendelse som køkkenvogne og værkstedsvogne.

Af betydning for udpegnings af egnede køretøjer er endvidere spørgsmålet om fremskaffelse af reservedele m. v., hvilket taler til fordel for udskrivning af typer, der indgår i forsvarrets normale vognpark, ligesom der foretrækkes udskrivning af de mest solgte typer, hvortil der erfaringsmæssigt findes de største reservedelslagre. Af personvogne udskrives derfor fortrinsvis folkevogne (kleinbus) og for lastvognenes vedkommende især Bedford, Ford, Mercedes Benz og Volvo.

Det bemærkes, at der for nylig er gennemført en ordning, hvorefter personvogne udpeges uden fremmøde for udpegningsnævnene, samt at de pågældende

Bilag til bet. o. forsl. t. finanslov for 1965-66.

automobilers katalogpriser bliver lagt til grund ved erstatningsfastsættelsen. Det skal tilføjes, at man overvejer mulighederne for at gennemføre en tilsvarende nyordning for mere gængse lastbiltyper.

Spørgsmål 8:

Vedrørende 30.97. Indtægter ved refusion fra staten ønskes oplyst, hvilke leverancer dette beløb omfatter.

Svar:

Beløbet — 14.050.000 kr. — påregnes at indgå som betaling for følgende leverancer og tjenesteydelser:

Salg af ammunition til andre værn.....	11.200.000 kr.
Arbejder udført for andre statsmyndigheder.....	250.000 -
Refusion af afgifter for benzinafgiftspligtige varer anvendt til afgiftsfrit formål.....	1.300.000 -
Refusion af drifts- og amortisationsudgifter ved kørsel for andre myndigheder m. fl.....	400.000 -
Refusion for nedslidning af materiel ved danske FN-styrker.....	900.000 -
	14.050.000 kr.

Forhøjelsen af indtægtsbeløbet hidrører hovedsagelig fra posten „salg af ammunition til andre værn“.

Om baggrunden for denne forhøjelse bemærkes, at hærens tekniske korps principielt forestår indkøbene af de fælles typer øvelsesammunition, som anvendes såvel i hæren som i de øvrige værn. Udgifterne hertil afholdes af hærens konto 30.55. Drift og vedligeholdelse af materiel, ordinært, og i tidligere finansår er indtægterne ved salg til de øvrige værn opført på denne konto. Da denne fremgangsmåde imidlertid næppe kan anses at være i fuld overensstemmelse med herom gældende bestemmelser, blev det i 1964 besluttet, at de pågældende indtægtsbeløb fra og med finansåret 1964-65 skal optages på konto 30.97. Indtægter ved refusion fra staten. Dette vil have til følge, at der også i finansåret 1964-65 vil blive tale om en væsentlig forhøjelse af beløbet på kontoen.

Spørgsmål 9:

Vedrørende 40. Søværnet ønskes oplyst, om driften af søværnets nye skibsenheder vil kunne indpasses i den nuværende budgetramme for søværnets driftsudgifter.

Svar:

I forsvarsforliget af 1960 var det forudsat, at der skulle gennemføres en modernisering af søværnets skibsmateriel ved bygning af en række nye skibe. Samtidig blev der på grundlag af beregninger foretaget af søværnet over de fremtidige driftsudgifter fastlagt en ramme for søværnets driftsbudget, idet dog denne forudsættes reguleret for pris- og lønstigninger.

Under de iværksatte skibsbygningsprogrammer er der tilført søværnet 6 motortorpedobåde, 9 bevogtningsfartøjer, 1 undervandsbåd, 4 minelæggere samt 4 minestrygere. Herudover vil der i de kommende år yderligere tilgå søværnet 2 fregatter, 4 motortorpedobåde samt 2 undervandsbåde.

Ved denne samlede tilgang på i alt 32 skibsenheder vil målsætningen for søværnet være opfyldt på nær 2 store enheder, som der ikke på indeværende tidspunkt er afsat midler til bygning af.

Den hastige militærtekniske udvikling har imidlertid medført, at skibenes udrustning er blevet mere kompliceret end oprindelig påregnet, og denne udvikling har givet anledning til forøgede udgifter til drift og vedligeholdelse af skibsmateriellet.

Det er derfor blevet stedse vanskeligere for søværnet at opretholde den hidtidige virksomhed indenfor det rammebestemte driftsbudget. Søværnskommandoen har som følge heraf været nødsaget til at gennemføre en række udgiftsbegrænsende foranstaltninger i form af udskydelse af påkrævede moderniserings- og vedligeholdelsesarbejder på skibe samt en almindelig indskrænkning af den planlagte aktivitet i øvrigt.

Da de fremtidige driftsudgifter til de yderligere under bygning værende skibe må forventes at medføre forøgede budgetmæssige vanskeligheder for søværnet, har forsvarsministeriet fundet det påkrævet at anmode søværnskommandoen om at foretage en opgørelse og analyse af driftsbudgettets forventede størrelse frem til 1. april 1968.

Spørgsmål 10:

Vedrørende 40.02. Kan ministeren oplyse, hvilke udgifter der er forbundet med uddannelsen af søløjtnanter? Hvilke arbejdsområder bestrider de?

Svar:

Til søløjtnanter af reserven udnævnes værnepligtige befalingsmænd m. fl., der har bestået en prøve ved søværnets reserveofficersskoles grundkursus. På dette grundkursus optages befalingsmænd, der har bevis som styrmand eller maskinmester, eller som har gennemgået anden civil uddannelse, der kvalificerer dem til uddannelse til officerer af reserven.

Udgifterne i forbindelse med uddannelsen af den enkelte løjtnant på reserveofficersskolen lader sig vanskeligt opgøre, idet der udover de direkte omkostninger indgår en række faste omkostninger, der tildels er sammenfaldende med søværnets officersskoles generalomkostninger, og som kun i mindre grad påvirkes af antallet af befalingsmænd under uddannelse.

En foretagen undersøgelse har vist, at de udgifter, der knytter sig til den enkelte elev, herunder udgifter til lønning, kost, beklædning, indkvartering m. v., andrager ca. 3.300 kr. pr. elev, medens de faste omkostninger, der kan henføres til grundkurset, kan opgøres til ca. 3.700 kr. Med det nuværende elevantal udgør den gennemsnitlige udgift pr. elev i en 14 ugers uddannelsesperiode således ca. 7.000 kr.

Efter den forudgående civile uddannelse fordeles søløjtnanter af reserven i en navigationslinie og en teknikerlinie.

Navigationsuddannede løjtnanter forretter tjeneste i såvel sejlede enheder som i land, hvor de udfylder manglende linieofficersnumre i de lavere grader.

Med hensyn til de teknisk uddannede løjtnanter kan det oplyses, at disse dels deltager i løsningen af særlige opgaver ved søværnets tekniske tjenester og dels forretter tjeneste som vagthavende officerer ved flådestationer, forter og radarstationer samt som lærere ved søværnets specialskoler.

Det tilføjes, at man for tiden overvejer mulighederne for at gennemføre foranstaltninger, herunder en begrænsning i anvendelsen af reservepersonel, med det formål at reducere søværnets personeludgifter.

Spørgsmål 11:

Vedrørende 50. Flyvevåbnet ønskes oplyst, om driften af de nye flytyper vil kunne indpasses i den nuværende budgetramme for flyvevåbnet.

Svar:

I henhold til Washingtonaftalen af 1962, jfr. folketingets finansudvalgs aktstykke nr. 778 af 24. juli 1962, leveres der som amerikansk våbenhjælp flyvevåbnet 1½ eskadrille fly af typen F104G. Nævnte fly vil blive formeret i 2 eskadriller, og disse vil afløse 3 eskadriller fly af typen F-86, der samtidig bliver udrangeret. Herudover foreligger der ikke for nærværende konkrete planer om udskiftning af flytyperne i flyvevåbnets øvrige eskadriller.

Leveringen af de nye fly af typen F104G er en del forsinket, og flyene påregnes derfor først taget i brug i fuldt omfang i løbet af finansåret 1965-66. Som følge heraf er flyvevåbnet ikke i besiddelse af erfaringsmateriale vedrørende flyene, og det har derfor endnu ikke været muligt at udarbejde mere eksakte skøn over udgifterne til driften af de nye fly. Ifølge de fra amerikanske myndigheder indhentede oplysninger må det påregnes, at driftsudgifterne for de to nye eskadriller vil ligge højere end for de tre F-86 eskadriller, der udrangeres. Det skal dog i denne forbindelse bemærkes, at flyvevåbnet har erfaring for, at driftsudgifterne for militært materiel normalt er lavere, end det er oplyst ifølge amerikanske beregninger.

I forbindelse med leveringen af de nye fly vil flyvevåbnet som våbenhjælp modtage teknisk følgeudstyr og reservedele i begrænset omfang. Herudover vil der imidlertid som følge af indførelsen af de nye fly opstå behov for iværksættelse af en række materielanskaffelser.

I december måned f. å. har forsvarsministeriet bl. a. under hensyntagen til modtagelsen af de nye fly fundet det hensigtsmæssigt at anmode flyvevåbnet om at foretage en analyse af driftsbudgettets forventede størrelse frem til 1. april 1968.

Det skal tilføjes, at indstillinger, som flyvevåbnet for nylig har fremsendt til forsvarsministeriet vedrørende tilvejebringelsen af yderligere bevillinger til materielanskaffelser i forbindelse med indførelsen af de nye fly, har medført, at forsvarsministeriet har anmodet flyvevåbnet om at fremskynde udarbejdelsen af forannævnte opgørelse over driftsbudgetterne.

Spørgsmål 12:

Vedrørende 50.32. Overordentlige bygningsudgifter ønskes oplyst, a. hvilke overordentlige bygningsforanstaltninger påregnes gennemført? og b. hvad er grunden til forhøjelsen? Er det forsvarrets bygningstjeneste, der står for udførelsen af disse arbejder?

Svar:

Til brug ved udarbejdelsen af flyvevåbnets forslag til driftsbudget for finansåret 1965-66 har man foretaget en opgørelse over behovet for iværksættelse af overordentlige bygningsforanstaltninger. Denne opgørelse har givet til resultat, at der foreligger ønsker om gennemførelse af projekter til en samlet udgift af knap 13 mill. kr. Da flyverkommandoen imidlertid ikke har anset det for muligt at afsætte et så stort beløb inden for den givne budgetramme, har man gennem udskydelsen af visse bygningsforanstaltninger reduceret det oprindeligt ønskede beløb til i alt 4 mill. kr. i finanslovsforslaget.

Den søgte bevilling vil bl. a. blive anvendt til hovedstandsættelse af værksteder (ca. 1 mill. kr.), hovedstandsættelse af rullebane på flyvestation Karup (ca. $\frac{3}{4}$ mill. kr.), medens det resterende beløb vil medgå til en lang række mindre vedligeholdelses- og saneringsarbejder.

Forhøjelsen af den søgte bevilling med 1 mill. kr. i forhold til finanslovtallet for indeværende år må hovedsagelig tilskrives raketluftforsvarets overførsel til flyvevåbnet, den forøgede tilgang af fast personel samt et stigende behov for tilpasning af bygninger og anlæg på grund af den tekniske udvikling.

I begyndelsen af 1964 har forsvarsministeriet i princippet delegeret forvaltningen af de militære driftsbudgetter til værskommandoerne, og disse har herigennem opnået større indflydelse på størrelsen af de bevillinger, som ønskes afsat til vedligeholdelse af bygninger og anlæg inden for det rammebestemte driftsbudget. Den endelige fastsættelse af de nødvendige beløb til omhandlede formål foretages af værskommandoerne i samarbejde med forsvarrets bygningstjeneste, der i øvrigt forestår den praktiske gennemførelse af projekterne.

Spørgsmål 13:

Vedrørende 68. Kan ministeren redegøre for, hvorledes det går med opstillingen af den permanente FN-styrke og omkostningerne herved?

Svar:

Ved folketingsbeslutning af 30. april 1964 vedtog man, at der skulle opstilles en permanent dansk beredskabsstyrke på ca. 950 mand, som i lighed med tilsvarende svenske, norske og finske styrker skulle kunne stilles til rådighed for FN til fredsbevarende formål.

Styrken er tænkt tilvejebragt ved antagelse af hjemsendt personel, der efter at have gennemgået en særlig uddannelse af 4 ugers varighed forpligter sig til at stå til rådighed i 12 måneder. De pågældende er i denne periode forpligtet til i påkommende tilfælde at lade sig udsende til FN-tjeneste i 6 måneder. I tilfælde af aktiv tjeneste får de pågældende sædvanlig løn for denne tjeneste, medens beredskabspligten alene honoreres med 1.000 kr.

Danmark har til stadighed bidraget med personel til FNs fredsbevarende aktion i det mellemste østen. Herudover er der til rådighed for FNs Cypernaktion afgivet en samlet dansk styrke, der i størrelse og også i sammensætning stort set svarer til den i folketingsbeslutningen forudsatte permanente beredskabsstyrke.

Det til FN-beredskabsstyrken på ovennævnte særlige vilkår hvervede mandskab anvendes derfor til supplerung af Cypernstyrken, efterhånden som dennes ældre mandskab hjemsendes. Det må dog bemærkes, at man ligesom i de andre skandinaviske lande har gjort den erfaring, at tilgangen af frivillige er meget begrænset. Endnu er størstedelen af Cypernstyrkens personel derfor rekrutteret alene med henblik på tjeneste på Cypern.

Det skal om udgifterne til beredskabsstyrken bemærkes, at de årlige driftsudgifter til løn og beredskabsvederlag samt forplejning, indkvartering og slid på materiel m. v. skønsmæssigt er opgjort til knap 10 mill. kr. årligt i perioder, hvor styrken ikke er i aktiv tjeneste.

Det skal endvidere bemærkes, at den styrken tildelte udrustning har en anslået værdi af godt 20 mill. kr. Det pågældende materiel er som en midlertidig foranstaltning dels udtaget af hærens beholdninger, dels udlånt fra britiske myndigheder. Det er imidlertid hensigten, at der på grundlag af folketingsbeslutningen om styrkens opstilling skal søges en særlig bevilling til materiel til brug for den permanente FN-styrke.

Spørgsmål 14:

Vedrørende 75. Redningsvæsenet henvises i anmærkningerne til den igangværende effektivisering. I denne forbindelse spørges, om effektiviseringen omfatter andet og mere end den i anmærkningerne anførte udskiftning af ældre bådmateriel, udbygning af visse redningsstationer og forøgelse af bådmandskabernes øvelser.

Svar:

Den omtalte effektivisering af redningsvæsenet sigter alene til den anførte udskiftning af ældre bådmateriel, udbygning af visse redningsstationer og forøgelse af bådmandskabernes øvelser. I denne forbindelse kan det oplyses, at de i redningsudvalgets betænkning af 1954 stillede forslag om modernisering af redningsvæsenets materiel nu med den fornødne bevillingsmæssige hjemmel er gennemført ved nyan-skaffelser af motorredningsbåde, ombygning af et antal ældre motorredningsbåde og andre forbedringer på materielområdet.

Med henblik på dels at følge med i den almindelige udvikling, dels at gennemføre en fortløbende udskiftning af de ældste motorredningsbåde påtænkes der i de kommende år foretaget yderligere anskaffelser af bådmateriel m. v., forsyning af enkelte motorredningsbåde med dieselmotorer samt omflytning af bådmateriellet.

Det er hensigten i videst muligt omfang at undgå nybygning og ombygning af båd-huse ved i tilfælde, hvor redningsbåde er stationeret i havne, at lade bådene henligge på vandet.

Spørgsmål 15:

Vedrørende 79. Nyboder. På budgettet er afsat ca. 190.000 kr. til lønninger og honorarer i forbindelse med administrationen af 800 boliger i Nyboder. Finder ministeren samtlige de herunder opførte stillinger og honorarer nødvendige?

Svar:

Det skal indledningsvis bemærkes, at bebyggelsen i Nyboder stammer fra midten af det 18. århundrede og omfatter ca. 800 boliger af uens størrelse og med utidssvarende udstyr og indretning, hvilket bl. a. giver sig udtryk i ringe lejeindtægter og store driftsudgifter.

Søværnets personel har særlige rettigheder i forbindelse med tildeling af boliger i Nyboder. Som følge heraf er personalet indordnet i forskellige boliggrupper, mellem hvilke der sker mange forskydninger. Hyppige forflytninger af søværnets personel har ofte til følge, at der også sker ind- og udflytning i Nyboder.

Det må her fremhæves, at den herskende boligmangel forøger efterspørgslen efter boliger i Nyboder i meget stærk grad, hvilket har til følge, at personelorganisationerne ved varetagelsen af personalets ovennævnte særlige rettigheder søger at udøve den stærkeste mulige indflydelse på fordelingen af lejlighederne. Disse forhold gør administrationen af boligerne omfattende og bekostelig, ligesom de ofte giver anledning til, at kommandantskabet må søge særlig bistand fra ministeriets side ved afgørelse af opståede sager, endvidere er de stærkt belastende for det til administrationen af Nyboder tilknyttede personel.

Det skal anføres, at det årlige antal ind-, ud- og omflytninger i Nyboder for tiden andrager ca. 500.

Henset til ovenstående og til Nyboders nuværende organisatoriske tilhørsforhold og henset til det forhold, at statens almindelige bestemmelser for lejeboliger fastsætter lejeindtægterne, medens udgifterne er underkastet den i samfundet i øvrigt gældende prisdannelse, finder ministeriet ikke, at det vil være muligt at foretage besparelser i forbindelse med administrationen af Nyboder.

Spørgsmål 16:

Vedrørende 81. Forsvarets materielintendantur ønskes en redegørelse for grundene til produktionsafdelingens udskillelse og henlæggelse under den militære klædefabrik.

Svar:

Produktionsafdelingens henlæggelse under den militære klædefabrik er en følge af den gennemgang, som forvaltningsnævnets sekretariat for tiden foretager bl. a. af forsvarets intendanturkorps' og forsvarets materielintendanturs virksomhedsområde.

I den af forvaltningsnævnets sekretariat afgivne rapport om nævnte myndigheder har sekretariatet anlagt den betragtning, at disse myndigheders forskelligartede funktioner bør underkastes en vurdering, hvorefter de opgaver, der må ses i sammenhæng med de enkelte værns egentlige støtteopgaver, overføres til værnernes forsyningsorganisation, medens opgaver, der ikke falder ind under denne kategori, placeres uden for værnene.

Imidlertid var det sekretariatets opfattelse, at den af forsvarets materielintendanturs produktionsafdeling udøvede virksomhed med hensyn til fremstilling af uniformseffekter og forbindsstoffer samt salg af uniformseffekter til forsvarets selvbeklædende personel samt forsvarets kantiner m. v. ikke på hensigtsmæssig måde

ville kunne indpasses i en samlet skitse til forsvarrets fremtidige forsyningsorganisation, og sekretariatet foreslog derfor, at afdelingen blev henlagt under den militære klædefabrik.

Som yderligere motivering for sin indstilling henledte sekretariatet i øvrigt opmærksomheden på, at produktionsafdelingen var af rent civil karakter, at dens virksomhed ikke kunne henregnes til forsvarsforberedelser, samt at afdelingens udskillelse fra forsvarrets materielintendantur ville give bedre mulighed for en fastsættelse af reelle produktionsomkostninger samt gennemførelse af en effektiv økonomisk kontrol med virksomhedens drift og rentabilitet.

Såvel forsvarsministeriet som de berørte personelorganisationer m. v. fandt at kunne tiltræde forvaltningsnævnets forslag om overførsel af forsvarrets materielintendanturs produktionsafdeling til den militære klædefabrik, og da dette forslag kunne gennemføres selvstændigt, blev der ved forsvarsministeriets skrivelse af 9. marts 1964 nedsat et udvalg, der skulle forestå afdelingens overførsel til klædefabrikken. Udvalget afsluttede sit arbejde den 20. juni 1964, og produktionsafdelingen blev herefter henlagt til klædefabrikken den 1. september 1964.

Spørgsmål 17:

Vedrørende 82. Forsvarets civilundervisning ønskes oplyst: a. hvilke uddannelser tilbydes stampersonellet med henblik på at lette overgangen til civilt erhverv? b. hvor mange deltager i undervisningen? c. hvilke erfaringer har man med hensyn til de hidtil opnåede resultater?

Svar:

For at sikre tilgangen af frivilligt, fast personel (stampersonel) blev det under forhandlingerne om forsvarsloven forudsat, at der foruden foranstaltninger af ren økonomisk art tillige blev givet de unge en civil og erhvervsbetonet uddannelse, som man kunne drage nytte af efter tjenesteperiodens udløb.

Forsvarets civilundervisning forestår ovennævnte uddannelse, der gives ved, at personellet får lejlighed til at deltage i allerede eksisterende, civile uddannelsesformer, der bl. a. omfatter specialkurser for ikke-faglærte arbejdere, kurser på teknologiske institutter, seminarieuddannelse m. m.

Herudover gennemføres ved forsvarrets civilundervisnings egne kursus-skoler omskoling af ikke-faglærte til faglærte, teknisk forberedelseseksamen, statskontrolleret prøve i bogføring, adgangsprøve til HD-studiet samt radiotelegrafistuddannelse.

På baggrund af det talmateriale, der regelmæssigt indsamles af civilundervisningen, drejer det sig om ca. 8.300 mand årligt, hvoraf ca. 1.600 gennemgår en egentlig lærlingeuddannelse. Ifølge foreliggende oplysninger fra forsvarrets civilundervisning anvendes ca. $\frac{1}{7}$ af de frivilliges kontraktperiode til civil uddannelse, idet den øvrige del af perioden anvendes til militær tjeneste.

Henset til, at ovennævnte civiluddannelse kun har virket i ca. 3 år, kan et mere omfattende erfaringsmateriale om resultaterne af den gennemførte uddannelse først foreligge i løbet af slutningen af 1966 og i begyndelsen af 1967, efter at frivillige, der har modtaget ovennævnte uddannelse i større omfang, er afgået fra militærtjeneste.

Spørgsmål 18:

Hvor stor er tilgangen af frivillige til de enkelte værn, og hvilken betydning får den for de værnepligtiges tjenestetid?

Svar:

Ved forsvarsforliget i 1960 blev det forudsat, at tjenestetiden for værnepligtige menige, der generelt var 16 måneder, skulle søges afkortet, når frivilligt stampersonel var tilgået i nødvendigt omfang.

For hærens vedkommende har man i bemærkningerne til forsvarsloven forudsat, at overgangen til den kortere tjenestetid blev gennemført våbenvis, når det fornødne frivillige personel til det pågældende våben var tilvejebragt, og normalt således at nedsættelsen fandt sted i to tempi, først til 14 måneder og derefter til 12 måneder, efterhånden som forudsætningerne herfor blev opfyldt. Det samlede behov for stampersonel i hæren som følge af nedsættelse af tjenestetiden til 14 og 12 måneder var beregnet til henholdsvis 4.700 og 5.700 frivillige. Siden ordningens gennemførelse i 1960 er antallet af frivillige i hæren steget fra ca. 1.200 til ca. 2.900 frivillige, og for pansertropperne, telegraftropperne og forsyningstropperne har tilgangen af stampersonel været af en sådan størrelse, at tjenestetiden i 1964 har kunnet nedsættes til 14 måneder.

I søværnet gennemførtes allerede i 1960 en nedsættelse af tjenestetiden til 14 måneder. Denne tjenestetid er i forsvarsforliget ikke forudsat yderligere reduceret, idet dette værn ikke gennemfører genindkaldelser, som for hærens vedkommende andrager indtil 2 måneder.

Antallet af frivillige i søværnet er siden ordningens gennemførelse steget fra ca. 1.200 til ca. 1.900, idet søværnet på baggrund af tilgang af teknisk mere kompliceret materiel har måttet øge kontingentet af frivilligt personel.

Ved flyvevåbnet forudsattes tjenestetiden i forsvarsforliget nedsat til 12 måneder, efterhånden som det fornødne antal frivillige var tilvejebragt. Flyvevåbnet har siden ordningens gennemførelse haft en fremgang fra 2.200 til 3.900 frivillige, hvilket fra 1964 har muliggjort en nedsættelse af tjenestetiden til 14 måneder. Det skal tilføjes, at det i bemærkningerne til lovforslaget af 1960 er forudsat, at der indtil videre ikke gennemføres genindkaldelser i flyvevåbnet.

VICTOR GRAM

/ B. Jacobsen.

Til finansudvalget.

Ad § 23

Finansministeriet

Fra *finansministeren* har man i besvarelse af de af udvalget fremsendte spørgsmål modtaget følgende skrivelser:

Finansministeriet. København, den 9. februar 1965.

Ved skrivelse af 20. januar 1965 har det ærede finansudvalg udbedt sig oplysning om finansministeriets fremgangsmåde ved behandlingen af styrelsernes forslag om yderligere personaleansættelse (tjenestemænd såvel som overenskomstansatte) samt om nye honorarer eller forhøjelse af bestående honorarer, herunder oplysning om, i hvilket omfang sådanne forslag forelægges lønningsrådet.

I denne anledning skal man meddele følgende:

Antallet af tjenestemandstillinger er — med undtagelse af bundstillinger for visse grupper som f. eks. kontorpersonale, ufaglærte og faglærte arbejdere og lign. — fastsat i lov af 7. juni 1958 om normering og klassificering af statstjenestemandstillinger. For disse stillingers vedkommende kan ændringer i stillingsantallet kun foretages på de årlige normeringslove, og de hertil sigtende forslag på normeringslovforslagene vil altid være behandlet og tiltrådt af lønningsrådet.

Antallet af de foran nævnte bundstillinger for visse tjenestemandsgrepper fastsættes på de årlige finanslove, således at ændringer i stillingsantallet kun kan ske på finansloven. Forslag om sådanne ændringer medtages af de forskellige ministerier og styrelser på disses bidrag til finanslovsforslaget, og der foretages herefter af finansministeriet en nøje gennemgang og vurdering af forslagene på grundlag af de givne oplysninger om behovet for de pågældende stillinger. Disse forslag forelægges ikke lønningsrådet til udtalelse.

Det bemærkes i tilslutning til foranstående, at der ifølge § 5, stk. 3, i lov af 7. juni 1958 om lønninger og pensioner m. v. til statens tjenestemænd kun kan ske antagelse af aspiranter i det omfang, hvori det kan påregnes, at der ved aspiranttidens udløb vil være det fornødne antal ledige tjenestemandstillinger i pågældende styrelse, eller der foreligger finansudvalgets tilslutning til forøgelse af det på aspirantvilkår antagne personale.

For så vidt angår personale, der aflønnes af medhjælpskonti, har finansministeriet af kontrolmæssige grunde i vedlagte cirkulæreskrivelse af 6. juli 1963 bestemt, at der ikke uden forudgående forelæggelse for finansministeriet må finde en varig udvidelse sted af det pr. 1. april 1963 beskæftigede samlede antal tjenestemænd og medhjælpslønnede af følgende grupper:

Agronomer
Arkitekter
Civilingeniører
Farmaceuter
Jurister
Magistre
Psykologer
Teknikumingeniører
Universitetsøkonomer

Bilag til bet. o. forsl. t. finanslov for 1965-66.

Forslag om forøgelse af antallet af overenskomstlønnede personale af nævnte kategorier ud over det pr. 1. april 1963 beskæftigede eller senere godkendte samlede antal tjenestemænd og medhjælpslønnede forelægges af finansministeriet lønningsrådet til udtalelse.

I øvrigt udøves kontrollen med det af medhjælpskonti aflønnede personale, herunder såvel overenskomstansat som andet løst ansat personale, gennem den af finansministeriet foretagne kritiske gennemgang af ministeriernes og styrelsernes bidrag til finanslovforslaget, jfr. herved de i anmærkningerne til finanslovforslaget indeholdte personaleoversigter. Det bemærkes i denne forbindelse, at det ved udarbejdelsen af forslaget til finanslov for finansåret 1965-66 er indskærpet styrelserne, at der i tilslutning til personaleoversigterne skal gives motiverede redegørelser for foreslåede udvidelser med oplysning om eventuel forhåndsgodkendelse, jfr. anmærkningerne til finanslovforslaget, sp. 697-98.

Med hensyn til det af finansudvalget rejste spørgsmål om bevillingsmyndighedernes muligheder for at føre kontrol med omfanget af ansættelse af akademisk personale (herunder såvel tjenestemænd som overenskomstansatte), for hvis vedkommende antallet af normerede tjenestemandstillinger ofte overstiger det forventede antal ansatte, men er mindre end summen af det forventede antal ansatte tjenestemænd og antallet af overenskomstansatte, bemærkes, at der som foran nævnt, for så vidt angår de ovenfor omtalte grupper af akademisk uddannet personale, skal indhentes tilslutning fra finansministeriet — og dermed også fra lønningsrådet — til udvidelse ud over det pr. 1. april 1963 beskæftigede eller senere godkendte samlede antal tjenestemænd og overenskomstansatte. Endvidere skal det af de i anmærkningerne til finanslovforslaget indeholdte personaleoversigter fremgå, hvilke ændringer der på finanslovforslaget er foreslået i antallet af forventet besatte antal tjenestemandstillinger og bevilget antal overenskomststillinger i forhold til det forudgående finansår.

Finansministeriet er imidlertid opmærksom på, at det ikke heraf umiddelbart kan udledes, hvilke ændringer der foreslås i det godkendte samlede antal stillinger, hvorfor spørgsmålet om en i så henseende mere hensigtsmæssig oversigt vil blive taget op til nærmere overvejelse inden udarbejdelsen af finanslovforslaget for finansåret 1966-67.

Man skal i denne forbindelse tilføje, at finansministeriet i vedlagte cirkulæreskrivelse af 14. november 1964 har indskærpet, at bevillinger til oprettelse af nye stillinger, der er medtaget på finanslovforslaget for finansåret 1965-66, og som måtte indgå i den vedtagne finanslov, ikke må anvendes, forinden der i overensstemmelse med de gældende regler og sædvanligt fulgte retningslinier er indhentet tilslutning fra lønningsrådet eller finansministeriet, jfr. anmærkningerne til finanslovforslaget, sp. 715-16.

For så vidt angår honorarer skal man meddele, at samtlige forslag om oprettelse af nye eller ændring af bestående honorarer på finanslovens honorarkonti skal forelægges finansministeriet, der altid indhenter lønningsrådets udtalelse vedrørende de pågældende forslag.

Også for honorarernes vedkommende er det i ovennævnte cirkulæreskrivelse af 14. november 1964 indskærpet, at bevillinger til oprettelse af nye honorarer samt til forhøjelse af bestående honorarer, der er medtaget på finanslovforslaget for finansåret 1965-66, og som måtte indgå i den vedtagne finanslov, ikke må anvendes, forinden der er indhentet tilslutning fra lønningsrådet.

Det tilføjes endelig, at finansministeriet efter finansudvalgets henstilling i cirkulæreskrivelse af 20. marts 1964, hvoraf et eksemplar vedlægges, har fastsat, at det i aktstykker til finansudvalget vedrørende forslag om antagelse af aspiranter til tjenestemandstillinger ud over det normerede antal stillinger, om udvidelse af antallet af overenskomstlønnede medarbejdere af de i finansministeriet ovennævnte cirkulæreskrivelse af 6. juli 1963 omhandlede kategorier, om oprettelse af nye eller ændring af bestående honorarer samt om andre spørgsmål, der har været forelagt

lønningsrådet, i alle tilfælde skal være anført, om rådet eller et flertal af dets medlemmer har tiltrådt forslaget.

Tilsvarende oplysning skal anføres i de anmærkninger til forslag til finanslov eller lov om tillægsbevilling, der vedrører de i pågældende lovforslag optagne forslag af ovennævnte art, som ikke forinden har været forelagt for og er tiltrådt af finansudvalget.

POUL HANSEN

/ Brøndberg-Jørgensen.

Til finansudvalget.

Finansministeriet. København, den 22. februar 1965.

I skrivelse af 4. januar 1965 har finansudvalget udbedt sig en oversigt over de på forslag til finanslov for finansåret fra 1. april 1965 til 31. marts 1966 opførte beløb til lønninger, honorarer, særlige ydelser, vederlag én gang for alle, pensioner samt faste og midlertidige understøttelser, opstillet på samme måde som i ministeriets skrivelse af 25. januar 1964 vedrørende finanslovsforslaget for 1964-65.

I den anledning skal finansministeriet oplyse, at de omhandlede udgifter, opgjort for hver statsvirksomhed og hvert ministerium for sig, på finanslovsforslaget for 1965-66 fordeler sig således:

Finanslovparagraf	Lønninger	Honorarer	Særlige ydelser	Vederlag én gang for alle	Medhjælp
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
2 A. Statsbanerne	315.600.000	835.359	54.350.000	300.000	262.200.000
2 B. Post- og telegrafv.	265.975.000	137.198	42.499.000	580.000	132.332.000
2 C. Statshavnene m. v.	1.074.100	54.231	151.400	—	4.459.700
2 D. Statens opmudringsmateriel	1.111.000	—	222.000	—	2.183.000
2 E. Statens lufthavne	3.301.100	24.531	597.000	6.500	8.503.500
2 F. Statstidende	85.700	1.665	300	—	92.700
2 G. Skov- og jagtv.	4.669.300	32.066	490.000	5.000	15.500.000
2 H. Klitvæsenet	959.500	3.854	116.000	—	3.545.300
2 J. Det kgl. assistenshus	1.032.500	1.490	2.000	1.600	81.400
2 K. Våbenarsenalet	1.033.000	—	—	5.000	4.827.000
2 L. Ammunitionsarsenalet	1.416.000	—	7.000	9.000	8.611.000
2 N. Den militære klædefabrik	410.000	—	—	7.000	6.242.000
2 O. Orlogsværftet	4.056.000	—	—	77.000	25.112.000
2 P. Den kgl. grønlandske handel	6.650.000	103.379	4.046.800	179.000	48.635.000
2 S. Statens hulkortcentral	53.000	—	—	—	1.480.000
8 A. Statsministeriet	574.000	157.348	112.800	20.000	2.244.100
8 B. Økonomiministeriet	3.468.400	329.237	45.000	30.000	5.506.300
9. Ministeriet for Grønland	11.891.200	583.567	13.340.800	115.000	95.680.700
10. Udenrigsministeriet	10.407.200	155.888	7.579.000	40.000	22.054.600
11. Landbrugsministeriet	28.998.000	1.999.922	3.992.600	49.200	72.544.800
12. Fiskeriministeriet	4.925.100	268.964	771.100	3.900	3.793.800
13. Indenrigsministeriet	72.061.900	2.230.051	8.674.300	93.800	116.056.600

Finanslovparagraf	Lønninger	Honorarer	Særlige ydelser	Vederlag én gang for alle	Medhjælp
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
14. Boligministeriet	7.172.700	1.000.998	1.721.900	28.500	22.937.400
15 A. Socialministeriet	23.810.700	2.221.225	3.441.300	60.400	31.917.500
15 B. Arbejdsministeriet	4.654.700	1.184.746	1.033.500	15.000	10.800.500
16. Ministeriet for offentlige arbejder	11.876.300	1.035.194	3.516.700	33.000	12.573.200
17. Handelsministeriet	12.686.800	1.880.626	1.680.700	117.000	19.827.600
18. Justitsministeriet	265.851.100	2.648.321	24.797.300	238.000	93.314.000
19. Kirkeministeriet	1.570.100	202.291	205.700	3.000	1.434.300
20. Undervisningsministeriet	97.776.600	12.503.105	26.142.200	234.700	249.019.900
21. Kulturministeriet	13.345.500	778.557	1.221.900	45.400	26.391.300
22. Forsvarsministeriet	194.305.000	2.128.724	93.592.700	317.600	597.564.300
23. Finansministeriet	105.034.500	2.973.125	7.574.400	1.387.500	54.085.300
25. Særlige fonde	1.876.900	1.272.004	409.700	12.000	5.659.400
26. De til vejformål m. v. bestemte indtægter	—	196.947	193.000	—	1.817.000
I alt	1.479.712.900	36.944.613	302.528.100	4.014.100	1.969.027.200

Som udgift til efterindtægt, pensioner og ventepenge er opført følgende beløb:

På finanslovens § 24:

Efterindtægt og pensioner m. v. til tjenestemænd	342.350.000 kr.	
Pensioner til civile funktionærer og håndværkere m. fl.	15.000.000 -	
Efterindtægt til ikke-tjenestemænd	190.000 -	
		<u>357.540.000 kr.</u>

Afkortning i lønning til pensionering (§ 24):

Tjenestemænd	49.000.000 -	
Civile funktionærer og håndværkere m. fl.	3.500.000 -	
		<u>52.500.000 -</u>
Udgifter herefter		<u>305.040.000 kr.</u>

Ud over de foran nævnte beløb må opføres statens andel i lønninger til folkeskolens, de kommunale gymnasieskolers og folkekirkens tjenestemænd:

Tilskud til folkeskolens lønninger	645.000.000 kr.	
Tilskud til de kommunale gymnasiers lønninger	30.400.000 -	
Tilskud til lærerlønninger på Færøerne	4.200.000 -	
Tilskud til lønninger til folkekirkens tjenestemænd	51.300.000 -	
		<u>730.900.000 kr.</u>

Hertil kommer statens bidrag til pensioner:

Folkeskolen	59.000.000 kr.	
De kommunale gymnasieskoler	2.600.000 -	
Færøernes skolevæsen	370.000 -	
Folkekirken	10.655.000 -	
		<u>72.625.000 -</u>
		<u>803.525.000 kr.</u>

Sammendrag

I. Statsvirksomheder og ministerier m. v.:	1965-66
A. Fast ansat personale:	Kr.
Lønninger.....	1.479.712.900
Honorarer.....	36.944.613
Særlige ydelser.....	302.528.100
Vederlag én gang for alle.....	4.014.100
Pensioner m. v.....	305.040.000
B. Løst antaget personale:	
Medhjælp.....	1.969.027.200
II. Det kommunale skolevæsen:	
Lønninger.....	679.600.000
Pensioner m. v.....	61.970.000
III. Folkekirken:	
Lønninger.....	51.300.000
Pensioner m. v.....	10.655.000
	<u>4.900.791.913</u>

Det foreliggende budgetforslag er søgt udarbejdet så realistisk som muligt med henblik på begrænsning af tillægsbevillinger. Nedenfor har man forsøgt at belyse udviklingen inden for hovedgrupperne sammenlignet med finanslovforslaget for 1964-65.

Den samlede stigning i udgiften til lønninger i forhold til finanslovforslaget for 1964-65 andrager ca. 51 mill. kr., hvilket svarer til ca. 3,6 pct. Stigningen er hovedsagelig en følge af, at dyrtidstillægget fra 1. april 1964 forhøjedes med 1 portion på 3 pct. af lønnen, hvilket ikke kunne forudses ved udarbejdelsen af finanslovforslaget for 1964-65. Bevægelserne i udgiften til tjenestemandslønninger er dog ret uensartede, idet et antal statsvirksomheder og ministerier udviser en mindre nedgang, medens andre er steget mere, end lønreguleringen kan begrunde. Der er dog tale om relativt beskedne forhøjelser bortset fra ministeriet for Grønland og den kgl. grønlandske handel, hvor der er gennemført en ny lønordning for grønlandske tjenestemænd. Der påregnes endvidere en fortsat aktivitetsforøgelse på Grønland.

For det kommunale skolevæsens og folkekirkenes vedkommende udviser statens tilskud til lønninger en stigning på henholdsvis 75,8 mill. kr. og 1,5 mill. kr. Af den betydelige forøgelse ved skolevæsenet er dog et beløb på 30,4 mill. kr. af formel karakter, idet ændret kontering først nu har muliggjort en specifikation af tilskuddet til de kommunale gymnasieskoler. Der forventes i øvrigt en stigning i antallet af klasser, således at tilskuddet er forøget med et større beløb, end dyrtidsreguleringen af lønninger kan begrunde.

Honorarerne er som tidligere opgjort på grundlag af honorarskemaerne i finanslovforslagets anmærkninger under medtagelse dels af den ved forslaget udarbejdede gældende grundbeløbsforhøjelse på 17 pct. og dels af honorartillægget på 149,6 pct. Det samlede grundbeløb (inkl. 17 pct. forhøjelsen) udgør ca. 14.801.500 kr., en stigning på ca. 1.647.500 kr. (ca. 12,5 pct.) i forhold til forrige år. Det nævnte beløb fordeler sig med ca. 10.532.500 kr. til tjenestemænd og ca. 4.669.000 til ikke-tjenestemænd, en stigning i forhold til sidste år på ca. 396.500 kr. for tjenestemænd og ca. 1.251.000 kr. for ikke-tjenestemænd. Den ret kraftige stigning er dog ikke af reel karakter, men skyldes, at Århus universitets honorarer af konteringsmæssige grunde først i år er medtaget i opgørelsen. Fraregnes dette beløb, som i år udgør ca. 912.000 kr., bliver den samlede stigning i honorarernes grundbeløb kun ca. 4,4 pct.

Kontoen for særlige ydelser viser en stigning på ca. 26,4 mill. kr. eller ca. 9,5 pct. Noget under halvdelen af denne stigning skyldes dyrtidsregulering af satserne for time- og dagpenge samt overarbejdspenge m. v., idet reguleringer såvel pr. 1. oktober 1963 som pr. 1. april 1964 først har kunnet indarbejdes i finanslovsforslaget for 1965-66. Den resterende del af stigningen fremkommer hovedsagelig som følge af en forventet øget rejsevirkomhed og en påregnet forøgelse af overarbejdsbetalingen i forbindelse med personalemangel.

Kontoen vederlag én gang for alle viser en stigning på ca. 0,6 mill. kr., svarende til ca. 17,7 pct. Af denne konto afholdes bl. a. vederlag for merarbejde til tjenestemænd, der ikke er omfattet af reglerne om overarbejdsbetaling. En mindre del af stigningen skyldes alene konteringsmæssig omlægning.

På medhjælpskontoen er der en stigning på ca. 271 mill. kr. svarende til ca. 16 pct. Dyrtidsreguleringen af de overenskomstmæssige lønninger samt statens arbejdsgiverbidrag til ATP og forhøjelse af feriegodtgørelsen til $7\frac{1}{4}$ pct. har medført en stigning, der kan anslås til ca. 75 mill. kr. Hertil kommer udgifter til ydelsen af alderstillæg, der vanskeligt kan specificeres. Resten af forøgelsen fremkommer ved antagelse af yderligere løst ansat personale. Den største stigning udviser forsvaret, hvor medhjælpskontoen er ca. 106 mill. kr. større end sidste år. Hovedparten af dette beløb skyldes antagelse af frivilligt militært personel med henblik på realisering af beslutningen om nedsættelse af den pligtige militære tjenestetid. For undervisningsministeriets område er stigningen ca. 49 mill. kr., der for størstedelens vedkommende falder på gymnasier, teknika, seminarier, universiteter og andre højere læreanstalter som følge af større tilgang af elever og studerende. Under indenrigsministeriets ressort er medhjælpsudgifterne ca. 16 mill. kr. større end sidste år, hvoraf godt halvdelen ligger inden for sundhedsvæsenet og hospitaler m. v. og resten hovedsagelig inden for civilforsvaret og overøvrighederne. Landbrugsministeriet udviser en stigning på ca. 15 mill. kr., og heraf falder godt halvdelen på den af staten overtagne kontrol med udførsel af kød m. m. og resten overvejende på landbohøjskolen og diverse forsøgsvirksomheder m. v. I øvrigt er stigningerne fordelt over et betydeligt antal styrelser. Nedgang påregnes dog for orlogsværftets vedkommende på grund af reduktion af nybygninger og reparationer. En stigning på godt 4 mill. kr. ved den militære klædefabrik er ikke af reel karakter, men skyldes overførelse af produktionsvirksomhed fra forsvarets materielintendantur.

Pensionsudgifterne udviser for den egentlige statsstyrelse en stigning på ca. 13 mill. kr. — for det kommunale skolevæsen og folkekirken henholdsvis ca. 1,9 mill. kr. og ca. 0,8 mill. kr. Forøgelsen skyldes dyrtidsreguleringen af pensionerne og mindre bevægelser i antallet af pensionister.

En sammenligning mellem finanslovsforslagene for 1964-65 og 1965-66 viser en samlet stigning i statens udgifter til lønninger m. v. på i alt ca. 450 mill. kr., hvoraf dog kun ca. 420 mill. kr. er af reel karakter. Af denne stigning skyldes ca. $\frac{1}{3}$ dyrtidsreguleringen, statens arbejdsgiverbidrag til ATP og ydelsen af alderstillæg. De resterende $\frac{2}{3}$ fremkommer ved forøgelser af det løst ansatte personale, navnlig ved forsvaret og inden for undervisningsområdet.

Endelig har man udarbejdet en oversigt over udgifterne til faste og midlertidige understøttelser.

Understøttelser

Finanslovparagraf	Faste	Midlertidige	I alt
	Kr.	Kr.	Kr.
2 A. Statsbanerne	—	2.400.000	2.400.000
2 B. Post- og telegrafvæsenet	38.884	678.000	716.884
2 G. Skov- og jagtvæsenet	—	1.080.600	1.080.600
2 H. Klitvæsenet	—	56.000	56.000
2 N. Den militære klædefabrik	—	1.000	1.000
2 P. Den kgl. grønlandske handel	—	45.000	45.000
9. Ministeriet for Grønland	6.000	—	6.000
10. Udenrigsministeriet	800	—	800
11. Landbrugsministeriet	300	192.000	192.300
13. Indenrigsministeriet	2.000	207.000	209.000
14. Boligministeriet	1.000	—	1.000
15 A. Socialministeriet	1.000	—	1.000
17. Handelsministeriet	700	—	700
18. Justitsministeriet	3.600	—	3.600
19. Kirkeministeriet	800	—	800
20. Undervisningsministeriet	2.000	—	2.000
21. Kulturministeriet	5.500	—	5.500
22. Forsvarsministeriet	12.700	470.000	482.700
23. Finansministeriet	1.000	7.000	8.000
24. Pensionsvæsenet	—	5.200.000	5.200.000
25. Særlige fonde	—	216.800	216.800
I alt	76.284	10.553.400	10.629,684

Under „faste understøttelser“ er som hidtil opført understøttelser, der ydes med et beløb én gang for alle, og under „midlertidige understøttelser“ beløb, der ydes i form af løbende understøttelser, jfr. tekstanmærkning til § 24. Pensionsvæsenet.

Den samlede udgift til understøttelser er steget ca. 0,8 mill. kr.

Man skal også i år henlede opmærksomheden på den af det økonomiske sekretariat på grundlag af statsregnskabet foretagne opgørelse over statens lønudgifter. Den seneste opgørelse foreligger i tabel III K på side 22 i oversigt fra november 1964 over statsfinanserne og angår statsregnskabet for 1963-64. Denne opgørelse er dog ikke direkte sammenlignelig med den af finansministeriet tidligere på grundlag af finanslovforslaget for samme år udarbejdede oversigt. Ved opgørelsen af de faktiske udgifter efter statsregnskabet medtages såvel de ved ændringsforslag som ved tillægsbevilling fremkomne stigninger. Hertil kommer, at forskellige ydelser, som ikke er lønningsudgifter i snæver forstand, samt lønninger ved en række institutioner, der ikke drives af staten, men modtager fuld underskudsdekning, er medtaget i opgørelsen på grundlag af statsregnskabet. For finansåret 1963-64 udgjorde de totale lønudgifter efter det økonomiske sekretariats opgørelse 4.825 mill. kr., medens den i januar 1963 på basis af det da foreliggende finanslovforslag her udarbejdede oversigt udviste et totalbeløb på kun 3.910 mill. kr.

POUL HANSEN

/ I. Egeberg.

Til finansudvalget.

Ad § 25

Særlige fonde

Fra *landbrugsministeren* er i besvarelse af et af udvalget fremsendt spørgsmål modtaget følgende skrivelse:

Landbrugsministeriet. København, den 18. februar 1965.

I anledning af det ærede finansudvalgs skrivelse af 11. februar 1965 vedrørende forslag til finanslov for finansåret 1965-66 § 25.3.93. fremsender jeg hermed en oversigt over de under Kalø Jagtgård hørende forpagtningsejendomme med oplysning om areal, tidligere og nuværende forpagtningsafgift m. v., idet bemærkes, at jeg efter forholdene finder de omhandlede forpagtningsafgifter rimelige.

Det tilføjes, at det ved bedømmelsen af forpagtningsafgifternes størrelse må tages i betragtning, at forpagterne må tåle mere end almindelig vildtskade, idet arealerne såvel som godsets øvrige arealer anvendes til vildtbiologisk forsøgsvirksomhed.

CHR. THOMSEN

/ H. Bloch-Nielsen,
eksp.sekr.

Til finansudvalget.

Ejendommens navn	Areal ha	Afgifter	Afgiftssatser	Afgifter
		1963-64 Kr. Ø.	fra 1/3 1964 hkg byg	1964-65 Kr. Ø.
1. Karlsminde	12,01	2.997 92	87,15	3.793 64
2. Bjødstrupgård	18,61	4.044 68	130	5.708 22
3. Kirkeledgård	16,60	4.239 92	135	5.876 55
4. Ringelmosgård	15,86	2.941 15	128	5.571 84
5. Hestehavegård	14,90	3.055 22	95	4.135 35
På ejendommen findes ikke elektriske installationer. Udbygningerne er gamle og utidssvarende.				
6. Gl. Skovfogedsted	10,77	2.591 24	67	2.916 51
Der findes ikke elektriske installationer.				
7. Skovhuset	8,31	1.927 54		2.012 24
Ca. halvdelen af arealet lavtliggende og forstrand. Ejendommen anvendes som bolig for overjægeren og som jægerskole.				
8. Strandhuset		2.500		6.000
Omfatter pavillonen „Kalø“, hvor der om sommeren er afholdsrestauration. Afgiften hævet efter modernisering af restaurationen.				

Ad § 27

Statens anlægsudgifter

Ved *samråd* med *ministeren for Grønland* har udvalget i forbindelse med de foreslåede bevillinger under § 27.1.14. Den kgl. grønlandske handel og § 27.2.09. Ministeriet for Grønland drøftet mulighederne for en objektiv oplysning om den danske indsats i Grønland.

Ved *samråd* med *undervisningsministeren* har udvalget drøftet igangsætningstidspunktet for Svendborg Gymnasium.

Ad § 28

Tilskud til anlægsarbejder

Ved *samråd* med *landbrugsministeren* har udvalget i forbindelse med § 28.11.01. Tilskud i henhold til grundforbedringsloven drøftet mulighederne for en snarlig fremsættelse af forslag til lov om ændring af grundforbedringsloven.

Ved *samråd* med *socialministeren* har udvalget i forbindelse med § 28.15A.01. drøftet tempoet med hensyn til opførelsen af daginstitutioner.

Ad § 30

Bevægelserne på statens formue- og kapitalkonti

Ved *samråd* med *ministeren for Grønland* har udvalget i forbindelse med de under § 30.I.C.1.09. Udlån under ministeriet for Grønland foreslåede bevillinger drøftet mulighederne for opførelse af et sømandshjem i Holsteinsborg.

Ved *samråd* med *socialministeren* har udvalget i tilknytning til nedenstående konti drøftet de i forbindelse hermed anførte spørgsmål:

- 1) I.C.1.15 A.1. Åndssvageforsorgen. I tilknytning til de i anmærkningerne under nr. 8 og 9 omhandlede lån til ombygning af afdelinger under Ebberødgård har man drøftet spørgsmålet ombygning eller nybyggeri.
- 2) I.C.1.15 A.1. Åndssvageforsorgen. I tilknytning til det i anmærkningerne under nr. 17 omhandlede lån har man bl. a. drøftet det spørgsmål, hvornår eller i hvilke tilfælde ministeren ved særlige bevillingsansøgninger (aktstykker) bør søge finansudvalgets forhåndstilslutning til optagelse af forslag om bevilling til nye arbejder, til ændring af tidligere bevilgede projekter eller til bevilling af merudgifter på igangværende projekter.
- 3) I.C.1.15 A.1. Åndssvageforsorgen. I forbindelse med det under anmærkning nr. 32 foreslåede lån til erhvervelse af et areal i Næstved til opførelse af en ny centralinstitution har ministeren givet supplerende oplysninger om planerne for den nye institution.
- 4) I.C.1.15 A.2. Anden særforsorg. Vedrørende det i anmærkningerne under nr. 36 anførte forslag om opførelse af lægeboliger har ministeren redegjort for de hidtidige boligers størrelse og indretning samt for de gældende normer for lægeboliger.
- 5) I.C.1.15 A.2. Anden særforsorg. Vedrørende de i anmærkningerne under nr. 37 og 38 foreslåede boliger for afdelingsledere ved plejehjem har ministeren nærmere redegjort for behovet for disse boliger.